

Länsi-Helsingin seniorit ry

14.12.2020

Jouluinen tervehdys Teille kaikille.

Jo saisi tämä pandemia laantua. Ehkä se kesään mennessä hiipuu, kun saadaan porukkaa rokotettua. Ihmetytti kovasti, kun Konalassa oli koronavirus jo kolmanneksi yleisintä Helsingissä. Eikö tuota voisi tarkemmin paikantaa, kuin koko 00390 postinumeron alueelle? Mietityttää, pitääkö sitä vielä jatkaa totaalista eristäytymistä kotiin tai mennä yksin korpiin kävelemään.

Kansallisen Senioriliiton toiminnanjohtaja Matti Niiranen sanoutui irti ja hoitaa hommia vielä 6 kuukautta. Matti päätti siirtyä toimittajana yksityisyrittäjäksi. Vaimo Suvikin jää eläkkeelle niin heillä on enemmän aikaa sitten toisilleen ja harrastuksilleen.

Meidän yhdistyksen hallituksen vaihtokokous siirrettiin tammikuulle. Samoin siirrettiin uuden piirihallituksen ja HEJ:n kokoukset. Itse jatkan toiset 3 vuotta Senioriliiton liittohallituksessa helsinkiläisten mandaatilla. Otan mielelläni vastaan uusia ideoita liiton toiminnan kehittämiseksi.

Ohessa on osa muistelmistani, joka kertoo 1950-luvun lopun ajan joulunvieton eli yleislakon ja suurtyöttömyyden ajalta.

Lapsuuden joulumuistelu

Meillä joulu oli aina hyvin perhekeskeinen. Me pojat lämmitimme aattona jo päivällä saunan ja haimme vesikelkalla sekä muuripataan että puusaaveihin pesu- ja huuhteluvedet. Meidän piti huolehtia myös, että keittiössä oli puut hellan ja leivinuunin lämmittämistä varten.

Meillä oli koivunvitsa ulko-oven sisäkarmin päällä. Se oli varoituksena, jotta me lapset olisimme olleet tottelevaisia koko vuoden. Sen isä uusi syksyisin. Sillä tavalla pidettiin lapset kilttinä. Ei tällaista tapaa naapureissa ollut. Liekö ollut aito itähämäläinen tapa?

Jo viikolla isän kanssa haettiin Vehkajärven takaa kuusi. Aikaisempina vuosina isä oli tuonut kuusen polkupyörän tarakalla, kun oli ollut tekemässä halkoja. Siinä se kuusi odotti lumihangessa pihasaunaan viemistä. Joskus kuuseen jouduttiin poraamaan reikiä, että saatiin lisäoksilla kuusi tasalaatuiseksi. Kuusi tosiaan sulatettiin lumesta saunassa ennen kuin se tuotiin aattona tupaan. Tärkeää oli pitää kuusen kanta vedessä, ettei puu kuivuisi.

Jouluaattona kuusi koristeltiin vanhoilla koristeilla. Käytetyt vanhat karamellipaperit oli täytetty puupaloilla. Koristeet olivat edellisvuosilta ja osa oli vanhempimme avioliiton alkuvuosilta.

Karamellit olivat sen aikaisia Fazerin sekalaisia. Lisäksi ripustimme kuuseen koulussa paperista tehtyjä koristeita. Kuusessa oli muutama oikea kynttilä. Niitä poltettiin harvoin ja aina piti jonkun olla liekkejä vahtimassa. Joitain paperisia Suomen lippuja oli myös koristeena. Saattoi olla pumpulituppoja lunta matkimassa. Kotitekoinen tähti kiinnitettiin kuusen latvaan.

Nykypäivän mukaan kuusi oli hyvin vaatimattomasti koristeltu. Kuusesta tuli hyvä tuoksu pirttiin. Meillä oli alkuaikoina jopa olkia pirtin lattialla ja tietysti oli iso olkihimmeli, joka roikkui keittiön ruokapöydän lampun varjostimesta.

Joulupukkina oli ensin isä ja myöhempinä vuosina naapuri Helenius. Äänestä ja tekosilmästä (sotaveteraani) tunsin Aarnen. Kyllä Aarnen vaatteet haisi tupakalta ja henki viinalta tai sahdilta.

Jouluaattona ja joulupäivänä ei käyty kylässä tai saatikka meille olisi kaverit saaneet tulla kylään. Viideltä joulupäivän aamuna isä pakotti meidät lapset joulukirkkoon. Vanhempamme eivät käyneet kirkossa, koska siellä ei viitottu. Tapaninpäivän iltana saimme käydä naapurissa tai katsomassa elokuvan kirkolla.

Joulusta muistan myös erään erikoisuuden. Isällä oli tapana pari päivää ennen joulua teroittaa sahat. Sanomalehti levitettiin lattialle. Isä otti poka- että käsisahat yksi kerrallaan polviensa väliin. Hän viilalla teroitti terän hammas hampaalta ja terät toisensa jälkeen. Nuo sahanterien teroituksessa syntyneet pikkuruiset teräslastut olivat pudonneet viilatessa sanomalehden päälle. Ne teräslastut karistettiin pienempään astiaan. Jouluna ne pudotettiin palavan kynttilän liekkiin ja niin me saimme nähdä, kuin olisi ollut oikea ”sädetikku”. Siltä se näytti kuin olisi oikeasti ollut, niin ne lastut samanlailla säkenöivät.

Kunnalta tai seurakunnalta me saimme joka joulu paketin, jossa oli mm. sokeria, luumuja, rusinoita, riisiä ja jauhoja. Äiti paistoi leivät, piirakat, pullaa ja valmisti leivinuunissa peruna-, porkkana- ja lanttulaatikot sekä myös uunissa ohra- ja riisipuurot. Jälkiruokana oli sekahedelmäkiisseli eli sitä sanottiin ”sekametelisopaksi” tai rusinasoppaa riisipuuron kanssa.

Jouluna oli siis aina ruokaa. Ennen yhteistä jouluateriaa isä vaati jonkun meistä sanomaan ääneen ruokarukouksen. Kerran saimme tukkapöllyä, kun rukouksen aikana purskahdimme nauramaan. Kun sitä ”levolle laske luojani, armias ole suojani” virkettä ei uskallettu sanoa isälle ilman naurua. Selvittelyn jälkeen saimme siis jokainen tukkapöllyn. Loppui se virnistely kerralla.

Joululahjat olivat kudottuja tai vanhoista tavaroista entrattuja. Kyllähän se tietysti harmitti, kun ei saatu uutta, mutta ei isällä ollut varaa. Silloin ei monessakaan muussa perheessä eletty yltäkylläisinä. Tyydyimme siihen mitä saatiin. Emme onneksi katkeroituneet vaan joulu oli juhlista jaloin.

Ihmettelen tämän päivän puheita köyhistä perheistä, että pitäisi hankkia tavaraa tavaran perään. Eikö riitä pelkästään hyvä ruoka ja perheissä rauha? Nykyään ovat sentään perusasiat kunnossa. Olkaamme tyytyväisiä elintasoomme.

Toivotan Teille kaikille Hyvää Joulua ja terveyttä uudelle vuodelle, seniori Olli